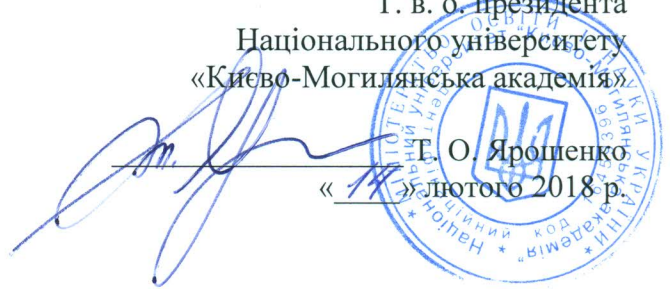

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Г. в. о. президента
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Г. О. Ярошенко
« 1 » лютого 2018 р.

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 032 «ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ»,
(галузь знань: 03 «Гуманітарні науки»; освітня програма: «АРХЕОЛОГІЯ»)
на основі ступеня бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня
спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки)

Схвалено
Вченою радою
факультету гуманітарних наук
(протокол № 2 від 1 лютого 2018 р.)

Голова Вченої ради
декан
 М. Л. Ткачук

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Додаткове фахове вступне випробування за спеціальністю **032 «Історія та археологія» (освітня програма «Археологія»)** передбачено Правилами прийому до Національного університету «Києво-Могилянська академія» в 2018 р. для тих абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра на основі освітнього ступеня (або освітньо-кваліфікаційного рівня), здобутого за іншою спеціальністю.

Додаткове фахове вступне випробування за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (освітня програма «Археологія») має за мету оцінку мотивації абітурієнта до вступу на навчання; з'ясування рівня його фахових компетенцій; комплексну перевірку знань абітурієнта та його розуміння змісту базових археологічних дисциплін; визначення його готовності до засвоєння фахових навчальних програм магістерського рівня.

Мінімальний для допуску до додаткового фахового вступного випробування за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (освітня програма «Археологія») **середній бал додатка до диплома** для вступників, які здобули освітній ступінь бакалавра чи освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), становить **60 балів**.

Додаткове фахове вступне випробування за спеціальністю 032 «Історія та археологія» (освітня програма «Археологія») проводиться у формі **співбесіди**, що полягає в обговоренні з абітурієнтом питань (до трьох) з переліку, запропонованого для підготовки.

Тривалість співбесіди з кожним абітурієнтом – до 20 хв.

II. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Предмет, джерела та завдання археології.
2. Первісна історія в системі історичних дисциплін.
3. Археологічна періодизація.
4. Періодизація кам'яної доби.
5. Головні етапи антропогенезу.
6. Пітекантроп як форма людських істот.
7. Неандерталець і його місце в антропогенезі.
8. Найдавніші людські істоти в Україні та їх матеріальна культура.
9. Пізній палеоліт України.
10. Мистецтво палеоліту.
11. Прильодовикові мисливці на мамонтів, бізонів та північних оленів..
12. Мезоліт України.
13. Криза мисливського господарства та її наслідки.
14. Неолітична революція та неолітизація України.
15. Неолітичні культури України.
16. Енеоліт України
17. Трипільська культура і перемога відтворюючого господарства в Україні.
18. Найдавніші скотарі півдня України.
19. Доба бронзи в Україні
20. Ямна, катакомбна, зрубна культури.

21. Походження індоєвропейців
22. Поширення заліза та соціально-економічні зрушення в Надчорномор'ї.
23. Поява номадизму та вершництва.
24. Кіммерійська проблема.
25. Скіфи в давній історії України.
26. Скіфська тріада.
27. Господарство скіфів.
28. Релігія скіфів.
29. Кургани скіфської еліти за даними археології.
30. Велика Скіфія за Геродотом.
31. Скіфо-перська війна.
32. Мала Скіфія.
33. Військова справа скіфів та сарматів.
34. Сармати
35. Господарство та матеріальна культура сарматів.
36. Історична періодизація античного світу Надчорномор'я.
37. Грецька колонізація Північного Надчорномор'я.
38. Римляни в Надчорномор'ї.
39. Міста-колонії Березань, Ольвія, Тіра, Херсонес, Пантикапей.
40. Вірування давніх греків.
41. Матеріальна культура грецьких колоній Надчорномор'я.
42. Господарство колоній Надчорномор'я.
43. Античне мистецтво Надчорномор'я.
44. Історія пошуків слов'янської прабатьківщини.
45. Вісло-одерська версія походження слов'ян.
46. Вісло-дніпровська концепція слов'яногенезу.
47. Зарубинецька культура.
48. Готи на території України.
49. Черняхівська культура.
50. Склавини і анти за даними археологічних досліджень празької
51. та пенківської культур.
52. Слов'яни VIII-IX ст. території України (лука-райковецька культура).
53. Слов'янська міграція на Дунай та Балкани.
54. Слов'янська колонізація басейнів Прип'яті, Верхнього Дніпра,
55. Оки, Верхньої Волги.
56. Номади раннього середньовіччя: гуни, авари, болгари, хозари.
57. Літописні племена Південної Русі.
58. Формування держави Русь за "Повістю минулих літ".
59. Варяги і Русь.
60. Хозари і Русь.
61. Візантія і Русь.
62. Перші київські князі IX-X ст.
63. Княжий Київ та його роль в консолідації держави.
64. Давньоруське місто та його функції.
65. Історичні етапи розвитку Київської Русі.
66. Русь і Степ. Печеніги, половці, чорні клобуки.
67. Татаро-монгольська навала.
68. Галицько-Волинське князівство.
69. Язичництво східних слов'ян Хрещення Русі та поширення писемності.
70. Поховальний обряд на Русі IX-XIII ст..
71. Господарство Київської Русі.
72. Мистецтво, літописання та освіта Русі.

73. Церковна архітектура Київської Русі.
74. Військова справа Київської Русі.
75. Походження українського народу.

III. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Археологія України : навч. Посібник / за ред. проф. Л. Залізняка. – К., 2005.
2. Алексеев В. П., Першиц А. И. История первобытного общества. – М., 1990.
3. Археология Украинской ССР : в 2 т. – К., 1995, 1996.
4. Баран В. Д., Козак Д. Н., Терпиловський Р. В. Походження слов'ян. – К., 1991.
5. Бунятян К. П. Давнє населення України. – К., 1999.
6. Винокур І. С., Телегін Д. Я. Археологія України. – К., 1994.
7. Гамкрелидзе Т. В., Иванов В. В. Индоевропейский язык и индоевропейцы : в 2 т. – Тбилиси, 1984.
8. Грушевський М. С. Звичайна схема «руської» історії і справа раціонального укладу історії східного слов'янства. – СПб., 1904.
9. Грушевський М. С. Історія України-Руси. – Т. 1. – К., 1991.
10. Давня історія України : в 2 т. – К., 1995.
11. Давня історія України : в 3 т. – К., 1997, 1999, 2000.
12. Ефименко П. П. Первобытное общество. – К., 1953.
13. Залізник Л. Л. Нариси стародавньої історії України. – К., 1994.
14. Залізник Л. Л. Від склавинів до української нації. – К., 1997.
15. Залізник Л. Л. Передісторія України X–V тис. до н.е. – К., 1998.
16. Залізник Л. Л. Первісна історія України. – К., 1999.
17. Залізник Л. Л. Стародавня історія України. – К., 2012.
18. Зубар В., Ліньова Е., Сон Н. Античний світ Північного Надчорномор'я. – К., 1999.
19. Ильинская В. А. Тереножкин А. Й. Скифия VII-IV ст. до н.э. – К., 1983.
20. История первобытного общества : в 2 т. – М., 1986.
21. Крижанівський О. П. Історія Стародавнього Сходу. – К., 1996.
22. Крижицький С. Д., Зубар В. М., Русяєва А. С. Античні держави Північного Надчорномор'я. – К., 1998.
23. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури. – К., 1992.
24. Монгайт А. Л. Археология Западной Европы : в 2 т. – М., 1973, 1974.
25. Огієнко І. Українська культура. – К., 1918.
26. Павленко Ю. В. Передісторія давніх русів. – К., 1994.
27. Півторак Г. Українці. Звідки ми і наша мова. – К., 1993.
28. Ригведа. – М., 1989.
29. Рыбаков Б. А. Язычество древних славян. – М., 1981.
30. Сафронов В. А. Индоевропейские прародины. – Горький, 1989.
31. Словник-довідник з археології. – К., 1996.
32. Станко В. Н., Гладких М. І., Сегеда С. П. Історія первісного суспільства. – К., 1999.
33. Седов В. В. Славяне в раннем средневековье. – М., 1995.
34. Сегеда С. П. Основи археології. – К., 1995.
35. Степи Европейской части СССР в скифо-сарматское время. – М., 1989.
36. Телегін Д. Я. Середньостогівська культура епохи міді. – К., 1978.
37. Тойнбі А. Д. Дослідження історії : в 2 т. – К., 1995.
38. Толочко П. П. Київська Русь. – К., 1996.
39. Толочко П. П. Кочевые народы степей и Киевская Русь. – К., 1999.
40. Толочко О. П., Толочко П. П. Київська Русь. – К., 1998.

41. Чмихов М. О., Кравченко Н. М., Черняков І. Т. Археологія та стародавня історія України. – К., 1992.
42. Чубатий М. Княжа Русь-Україна та виникнення трьох східнослов'янських націй. – Нью-Йорк – Париж, 1964.
43. Шнирельман В. А. Возникновение производящего хозяйства. – М., 1989.
44. Шовкопляс І. Г. Основи археології. – К., 1972
45. Етнокультурная карта территории Украинской ССР в I тыс. н. э. – К., 1985.
46. Child G. The Aryans. – N.Y. 1926.
47. Gimbutas M. The Kurgan culture // Actes du VII CIPP. – Prague, 1970.
48. Mallory J. In Search of Indo-Europeans. – London, 1989.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Додаткове фахове вступне випробування має кваліфікаційний характер та оцінюється за шкалою: «склав/не склав».

У випадку, якщо абітурієнт не склав додаткове вступне випробування, він втрачає право брати участь у конкурсному відборі на спеціальність 032 «Історія та археологія» (освітня програма «Археологія»).

Оцінювання результатів додаткового фахового вступного випробування здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за шкалою «склав/не склав»	Критерії оцінювання
Склав	Під час співбесіди абітурієнт повинен виявити системні знання програмного матеріалу з питань; дати вичерпні відповіді на кожне з них; науково обґрунтувати висловлені теоретичні положення, підтвердивши їх прикладами; переконливо аргументувати власну позицію в розкритті дискусійних проблем, що стосуються питань; виявити достатні знання основної фахової літератури й термінології.
Не склав	Під час випробування абітурієнт не розкрив змісту отриманих питань, не виявив достатнього рівня опанування фаховою термінологією та базовими археологічними поняттями, не засвідчив вміння кваліфіковано прокоментувати основні факти і явища, що стосуються програмного матеріалу.

Голова фахової атестаційної комісії

В. І. Ключко